

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-6 szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 8 —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtak el.
Azonkívül az összes híradási
irodáknál.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 120. szám.

Hétfő május 25.

A megyei tüzoltó-szövetség közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, május 25.

A torontálmegei tüzoltó-szövetség tegnap délelőtt Botka Béla főispán elnöklésével a vármegyei főispáni kistermében rendkívüli közgyűlést tartott, amelyet időközben fölmerült több fontos ügy elintézése tett szükségessé. Jelen voltak:

Dr. Perisics Zoltán polgármester, Strosz Béla szöv. I. titkár (Nagybecskerek), Szávits Sándor vm. szöv. tüzr. felügyelő (Nagybecskerek), Men-
czér Lipót szöv. pénztáros (Nagybecskerek), Szeley Mihály szöv. II. titkár (Nagybecskerek), dr. Pollák Győző (Nagybecskerek), Oriold Miklós alparancsnok (Tomasevác), Krzpelka Jenő alparancsnok (Tomasevác), Perics Lázár antalfalvai tüzr. felügyelő (Tomasevác), Gaal Antal jár. tüzfelügyelő (Törökbecse), Boroevics Jenő parancsnok (Magyar-
cernya), Schneider Miklós jár. felügyelő (Kiskom-
lós), Jellachich Oszkár párdányi jár. tüzfelügyelő, Paltzmann Aladár központi jár. tüzfelügyelő, Tóth Károly törökkanizsai jár. tüz. felügyelő, Stolz Adolf szöv. alelnök, vm. tüzfelügyelő, Löw Gyula jár. tüzfelügyelő, Becsy Dezső a bánlaki jár. tüzfelügyelője, Tomás Antal jár. felügyelő (Nagyszent-
miklós), Magenbauer Rezső párdányi szkp. titkár, Hollinger Péter (Szenthubert, megbízott), Römer János (szkp. Kiskomlós), Bene Géza parancsnok (Keviszöllös), Kaufmann István, Szauer Mátyás (Grabác), Hackbeil Mihály (Grabác).

Botka Béla főispán szövetségi elnök üdvözölvén a megjelenteket, megnyitja az ülést s fölkéri Strosz Béla szövetségi titkár a tárgysorozaton levő tárgyak előadására.

Strosz Béla titkár először referál a pótköltségvetésről s azután ezzel kapcsolatban a szövetség alapjának rendezéséről. Előadja, hogy a szövetségnek több indokolatlanul lekötött alapja van, a melyeket meg kellene szüntetni, illetőleg azokat más alaphoz csatolni. Ilyen értelemben indítványt terjeszt be, a melyet a közgyűlés a pótköltségvetéssel együtt egyhangulag elfogad.

Jelenti, hogy a hazai gépgyárak a tüzoltó-szerek beszerzése dolgában ajánlatokat küldöttek be, hogy hány százalékot engednek a szövetségnek az árjegyzéki árból, illetőleg, hogy milyen kedvezményt adnak a rendeléseknél.

A közgyűlés ezt tudomásul veszi s elhatározza, hogy fölkéri az alispánt, utasítsa a községeket, hogy tüzoltószerek rendelésénél előbb kérjék ki a szövetség véleményét. Hasonló eljárásra hívja föl a szövetség a maga részéről a tüzoltó-testületeket

Előadja ezután a titkár a szerbittebi önkéntes tüzoltó-testület ügyét. Szerbittebe községe ugyanis nem adja ki a testületnek a tüzoltó-szereket és támogatásban sem részesíti az ottani tüzoltókat, úgy, hogy a testület működése meddő. A törvényhatóság megsemmisítette a községi képviselőtestület erre vonatkozó határozatát s új határozathozatalra utasította. A vármegye határozatát jóváhagyta a belügyminiszter is. Javasolja, hogy kérjék föl az alispánt, valamint a járási főbíró, hogy a községet az új határozathozatalnál a tüzoltói intézmény nagy fontosságára figyelmeztessék.

A magyararcnyai tüzoltó-testület a gyűlési költségek megtérítését, kéri.

A közgyűlés a testület tagjainak utiköltségét és 10 korona napidíjat szavaz meg.

A kiszombori tüzoltó-testület jelentést tesz megalakulásáról.

A közgyűlés az alakulást örvendetes tudomásul veszi.

A módosi tüzfelügyelői állás betöltése dolgában úgy határozott a közgyűlés, hogy egyelőre Jellasics tüzfelügyelőre bizza a teendőket ellátását.

Jelenti a titkár, hogy a honvédelmi bizottság kioktatására Nagybecskereken tartott tüzoltó-tanfolyam igen szép eredménnyel járt, amit a közgyűlés örvendetes tudomásul vesz.

Beterjeszti továbbá az április 12-ikén tartott országos választmányi ülésről szóló jelentést, amely a többek közt a tüzoltó-testületek tisztikara rangjelzésének megállapításáról is szól. E szerint a járási tüzfelügyelő jelzése ezüst gallér 1 aranyrózsa, a vármegyei tüzfelügyelőé ezüst gallér 2 aranyrózsa, az országos tüzfelügyelőé ezüst gallér 3 aranyrózsa. A vármegyei szövetség tisztikarának jelzése: elnök arany gallér 3 ezüst rózsá, alelnök arany gallér 2 ezüst rózsá, titkár arany gallér 1 ezüst rózsá.

A tagsági járulékok tárgyában befolyt megkeresések megfelelő elintézése után a szertár kezelő szolga díjazását 60 koronában állapítják meg.

A járási tüzfelügyelők telefonjai érdekében a szövetség újabb lépéseket tesz.

A közgyűlés tudomásul veszi a párdányi tüzoltó-testület megalakulását, valamint az országos tüzoltó-tanfolyam ügyét.

A magyararcnyai tüzoltó-testület meg nem felelő felszerelést kapott a szállítótól. A közgyűlés kimondja, hogy a szállítót felhívja, hogy a felszerelést cserélje ki, különben jelentést tesz az országos szövetségnek. Egyben fölkéri a közgyűlés alispánt, hogy e községet figyelmeztesse, hogy tüzoltófelszerelések megrendelése alkalmával először a szövetséghez forduljon véleményért.

Bemutatja a titkár az ideai szatmárnémeti kongresszusra szóló meghívót. A közgyűlés felszólítja a tüzfelügyelőket, hogy a résztvenni óhajtókról adjanak be kimutatást, megjelölve az igényeket.

A vármegyei tüzoltó-szövetség továbbá újra felhívta a tagtestületeket, hogy szorgalmasan gyakoroljanak, mert már meglehet, az ősszel, de mindenesetre a jövő tavasz folyamán a vármegyének több nagyobb helységeiben időközönként felváltva vármegyei tüzoltó-versenyeket fog rendezni.

A közgyűlés folyamán még azt a fontos határozatot hozták, hogy a vármegye területén a nyomótmű-szükségletet fecskendőnként 100 m-rel alapítsák meg, mivel a tapasztalat szerint a nyomótműnek nemcsak elég hosszúnak kell lennie, hanem gondoskodni kell még arról is, hogy megfelelő mennyiségű tartaléktömlő álljon rendelkezésre.

Végre Paltzmann Aladár, a központi járási tüzfelügyelője indítványozza, hogy a községekben a gabonabehordást és annak a falvakban történendő cseplését attól tegyék függővé, hogy a községben legalább is 2 fecskendő legyen. Panaszként előadja, hogy a cséplési engedélyek megadásánál, az arra hivatott községek az előirt tűztávlatokat nem tartják be. A közgyűlés ezekre vonatkozólag elhatározta, miszerint felkéri a vármegye alispánját, hogy ilyen értelemben intézkedjék és addig is, míg az egyes községek a kifogásolt tüzoltószereket rendbe nem hozzák, a gabonabehordást egyáltalán megtiltsa.

A közgyűlés ezzel, a jegyzőkönyvhiteljesítése után, véget ért.

Előadás a szlőjd-munkáról.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, május 25.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, amely minden alkalmat megragad, hogy a kulturális élet térségein jelentkező mozzanatok, eszméket és terveket itt a vármegyében is hasznosítsa s azoknak terjesztését, népszerűsítését előmozdítsa, meghívta Nagybecskerekre Guttenberg Pált, a kézimunkára nevelő országos egyesület jeles igazgatóját, hogy alkalmat nyújtson neki itt propagandát csinálni az ugynevezett szlőjd-munka érdekében.

A szlőjd-munkának gerincét, ennek az iskolai életbe való bevezetése képezi és színes perspektívát nyújt nemcsak az ipari kultúra, de

az általános emberi kultúra fejlődésére is. Ezért különös fontossága az erre irányuló munkásság, amelyet minden tekintetben támogatni kell az illetékes tényezőknek. Értesüléseink szerint Nagybecskereken is létesíteni akarnak az idén a tanítók számára kézimunka tanfolyamot, aminek megvalósulása igen kívánatos volna s remélhetőleg nem is lesz akadálya.

Guttenberg Pál előadását vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg a vármegyei háza dísztermében, ahová szépszámu közönség gyűlt össze az előadás meghallgatására. A közönség sorában ott láttuk Jankó Ágoston alispánt, dr. Vinczehidy Ernő megyei főjegyzőt, dr. Perisics Zoltán polgármestert, Sas Ede műszaki tanácsost, dr. Riesz Jakab árvaszéki h. elnököt, Oldal Antal takarékpénztári igazgatót, Marton Andor gazdasági felületi titkár, Men-
czér Lipót nyug. m. főpénztáros, Jeszenszky Nándor és Szalay József lelkészeket, Krume-
nacker Ferenc forgalmi főnököt, Szabó Bertalan kir. s. tanfelügyelőt, Streitmann Antal, Szenes Adolf, Szalaváry Ede, Török Ferenc tanárokat, dr. Pollák Győző ügyvédet, Baaden Károly és Bányai Jakab áll. elemi iskolai igazgatók vezetésével a tanítótestületet stb., azonkívül diszes hölgyközönséget.

Guttenberg Pál keresetlen és közvetlen hatású előadásában kifejtette a kézimunkára való nevelés állását hazánkban, a melyet most az állam is igyekezik minél szélesebb körben kiterjeszteni. Kifejtette, hogyan iskolázzuk a magyart a kézi munkával termelő erejében s hogyan érvényesül a magyar nemzet gazdaságilag.

Rámutatott arra a sajnosan nagy különbségre, amely ebben a tekintetben Magyarország és a külföld között van s érdekes példákkal világította meg az emberi szorgalom gyümölcseit itthon és a külföldön. Kifejtette továbbá, hogy a technikai nevelés útján mennyire lehet fokozni termelőképességünket s hogy mit művelnek e téren a nyugot-európai nemzetek s hogyan fejlesztik az angolok és amerikaiak a nemzet ifjú generációját technikai diszciplína útján. Hatásosan bizonyította, hogy a kézimunkának milyen rendkívüli jó hatása van a fejlődő gyermeki lélekre erkölcsi tekintetben is s hogyan erősíti és fejleszt az egységes gondolkodást s milyen haszna van később az így szerzett tudásnak az életben is. A kézi munka ügyét tehát a legteljesebb mértékben be kell vinni a nevelésbe s a nép széles rétegeinek technikai nevelését első sorban az iskolák útján kell intézni. Ezért rendeznek a tanítók számára kézimunka-tanfolyamokat, hogy azután ők ezt a munkát az iskolában az ifjuság nevelésébe beilleszthessék. Ilyen tanfolyam már az ország több helyén létesült s az előadó kívánatosnak tartaná, hogy Nagybecskereken is létesítenék, amit az intézőknek meleg pártfogásába ajánl.

Guttenberg Pál érdekes és nagy igazságokat tartalmazó előadása mindvégig lebilincselte a közönséget s végül zajos eljenzéssel és tapsokkal honorálta a jeles előadót.

Utána Lovrics Antal tanító a tanítószág részéről szól, majd Szalay József lelkész ajánlotta a nagyközönség figyelmébe az eszmét, végül Jankó Ágoston alispán, mint a kulturális egyesület alelnöke, köszönte meg az előadónak hasznos tanításait és fejtegetéseit.

Alapított 1870

Ujdonságok a nyári idényre :
napernyők, kalapvirágok, harisnyák, gyermektrikók, fürdő-
cikkék, gyermek batisztféjkötők. * Játékszerkiállítás.

358—15.11
ezelőtt Kokits A. F., divat- és rövidárkereskedés „a pillangóhoz”
NAGYBECSKEREK.

Telefon 201 sz.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2 ó-tól kezdve délig azurak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/4 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Május 28. jegyzők ülése.

Junius 15. Közig. bizottság ülése

— **A fumei kormányzó itthon.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, Nádkó Sándor gróf, v. b. t. t., a fumei kormányzó, a napokban rövid tartózkodásra odaérkezett.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügy-miniszter Becker Jakobot, a nagybecskereki kir. ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt, a nagybecskereki kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottnak rendelte ki.

Az igazságügyminiszter továbbá kinevezte dr. Bándy Ferenc budapesti kir. keresk. és váltó törvényszéki joggyakornokot a nagybecskereki kir. törvényszékhez jegyzővé.

— **Keresztjáró körmenet.** Ma tartották az első keresztjáró körmenetet, mely alkalommal reggel 7 órakor a római kath. plébánia-templomban istentisztelet volt. Utána a körmenet, melyet Magyary Pál kamarás-plébános vezetett papi segédlettel, a gimnáziumi templomba vonult, hol Farkas Ignác piarista-tanár mondott szentmisét. A körmeneten a helybeli tanítézetek római katolikus növendékei és nagyszámu hívő közönség vett részt.

— **Uj gazdasági tudósító.** A m. kir. földmívelési miniszter Torontálvármegye antalfalvai járására Joannovics Gyula antalfalvi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **Érettségi vizsgák a nagybecskereki főgimnáziumban.** A vallás és közoktatási miniszter az 1908. évi érettségi vizsgálatokra a nagybecskereki főgimnáziumhoz dr. Horváth Balázst, a kassai pramontrei főgimnázium igazgatóját rendelte ki miniszteri biztos minőségben. A szóbeli érettségi vizsgák junius 11-én kezdődnek.

— **Halálozás.** Mint részvétel értesülünk, szombaton, f. hó 23-án délután szinészeghi Keresztury Sándor, nyug. esendőrőrnagy, több rendjel tulajdonosa, hosszas szenvedés után Nagybecskereken 76 éves korában meghalt. Az elhunytat tegnap délután 4 órakor, nagy katonai díszszel vitték örök nyugalomra.

— **Esperes beiktatás.** Törökkanizsáról írják: Szép ünnepek között iktatta folyó hó 21-én esperesi hivatalába Hoffmann János torontáli főesperes, községünk közszeretben álló plébánosát Rácz Ferenc pápai kamarást. A beiktatási aktusra egyházi részről megjelentek Govrik Sándor szőregyi esperes plébános és a Tiszamenti espereskerületi papság. A püspöki leirat felolvasása után az új esperes esküt tett, hogy hivatalában a törvények szerint fog eljárni. Eskütétel után Hoffmann főesperes mondott szép beszédet az esperesek hivatásáról, kötelességeiről, mire az ujonnen beiktatott esperes megköszönte fáradozását, majd pedig kerülete papságának bizalmát kérte, hogy hivatalát az egyház és hívei javára méltóan betölthesse. Te Deum és csöndes sz. mise után a „Mind-szentek” litániájának elimádkozásával ért véget az ünnepség, a melyen Sznopek János ig. tanító szépen előadott Mária énekével működött közre. A beiktatás után az új esperes elnökölte alatt a Tiszamenti esperes-kerületi papság tartotta meg tavaszi gyűlését, mikor is Csernoch J. püspököt táviratilag üdvözölte, ki ezt szintén táviratilag köszönte meg.

— **Elmaradt fölolvadás.** Mint említettük dr. Molnár Akos képviselő tegnap délutánra fölolvadást hirdetett a londoni magyar kiállításról. A képviselő azonban sürgönyben jelentette, hogy lekészte a vonatot s így nem érkezhett meg. Az előadás ennél fogva elmaradt.

— **Tanítógyűlés.** A „Délmagyarországi tanítóegylet” zombolyai-nagykikindai fióköre f. évi junius hó 11-én délelőtt 9 órakor Zombolyán a polg. fiúiskola tornacsarnokában rendes tavaszi közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. „Gyakorlati tanítás”, tartja Zappe Ferenc áll. tanító. 2. Elnöki megnyitó. 3. Hitelesítők, hirlaptudósítók, számvizsgálók kiküldése. 4. Uj tagok felvétele. 5. „A tanítók szolgálati pragmatikája”, előadja Szukk J. áll. tanító. 6. „A modern nevelés vadhajásai”, tartja Forgács Julia óvónő. 7. Vitatétel: „Lehet-e általában testi fenyték nélkül fegyelmezni”. 8. Elnöki jelentés. 9. Pénztárosi jelentés és számvizsgáló jelentése.

10. Indítványok. 11. Elnök választása. Közgyűlés után a zombolyai kiállítás megtekintése. 1/2, 9 órakor választmányi ülés.

— **Jubiláló tanító.** Ujszentiván községben a múlt héten ünnepelték Tóth Dániel áll. isk. tanító 25 éves tanítói működésének évfordulóját. Az ünnepet elsők Jónás Antal üdvözölte, megköszönve neki, hogy a magyarosodás magasztos eszméjét nem csak elméletben, hanem gyakorlatban is keresztülvitte Ujszentivánon, ahol ma már minden kis fiu tud magyarul beszélni. Ezután Gräbeldinger Péter iskolaszéki elnök köszöntötte még az ünnepeltet, aki meghatott hangon köszönte meg a megtiszteltetést.

— **Orbán.** A mai Orbán napjának az időben némi hatása mégis volt. A levegő némileg lehült, sőt néhány csöpp esőt is hozott. Tegnap délután és az éjszaka hullott le reánk a kevés mennyei víz, amely azonban alig verte el a port s amelyből igen nagyon elkelne egy alapos zuhatag.

— **A felső kereskedelmi és polgári iskola majálisa.** A nagybecskereki felső kereskedelmi és polgári iskola növendékei f. hó 27-én, szerdán tartják meg idei majálisukat. A tanulók tanárjaik kíséretében délután 2 órakor indulnak el az iskolaépületből a kincstári erdőbe, ahol 3 órakor a tréfas versenyekkel egybekötött torna-ünnepély kezdődik. Este pedig fényes tűzijáték, tánc, szépségverseny és tombola lesz, amelynél nagyon szép és értékes tárgyak várnak a szerencsés nyerekre. Az est clouja azonban a „Cabaret” lesz, amely szebbnél-szebb meglepő ujdonságaival fogja majd a közönséget mulattatni. Kedvezőtlen időjárás esetén a valóban szépek ígérkező ifjúsági ünnepélyt szombaton f. hó 3-án fogják megtartani.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli Honvédtcaei állami óvóban a szegény gyermekek közt való kiosztásra Andrez K. kalaposmester 23 darab finom, új szalmakalapot adományozott. Az adományért e helyütt is halás köszönetet mond a gyermekek nevében Szegfűné-Goptsa Róza áll. óvónő.

— **Nemzetközi betörő Nagybecskereken.** A temesvári nagy ékszerlopásnak tettesét, a budapesti rendőrségnek Gottfried Béla 31 éves veszedelmes nemzetközi betörőnek személyében sikerült letartóztatni. Mivel Gottfried a nála talált ékszerekről azt vallotta, hogy azokat Nagybecskerek és Szeged között a vasuti kocsiban találta és a kritikus éjszakát, amelyben a betörés történt, Nagybecskereken töltötte el, a budapesti rendőrség Gottfriedot, az alibjét megállapítandó, Rédey Gyula temesvári rendőrfőbiztos és 2 detektiv kíséretében Nagybecskerekre küldötte. Az itteni szembesítésekben és a Rózsa-szállodának vendégkönyvéből kitűnik, hogy Gottfried egy nappal az ékszerlopás előtt járt városunkban, ahol különben a Grünzweig-féle ékszerüzletben is vásárlás ürügye alatt kémkedett. Időközben azonban meggondolva magát, városunkat mégis megkímélte és Temesvárnak fordult.

— **Vasutasok hangversenye.** A magyarországi vasuti munkások országos szövetségének nagybecskereki helyi csoportja kebelében fennálló dalárda folyó évi junius hó 8-án, pünkösd hétfőjén a bégaparti állomásnál levő Szücs-féle vendéglő kerthelyiségében világpostával és táncal egybekötött hangversenyt rendez.

— **Hódolati ünnepi körmenet.** Ezen nagyszabásu patriotikus ünnep, mely fejedelmünk 60 éves uralkodói jubileuma alkalmából junius 12-én Bécsben végbe fog menni, a legpompásabb és legragyogóbb látványosságok sorába tartozik és bizonyára nem lesz magyar, ki ezen a maga nemében páratlan hódolati kifejezést meg nem nézné. Tribünjegyek ezen ünnepséghez kaphatók a főelárusító helyen Schenker és társánál, Bécs, I., Schottenring 3. és 18/a), valamint ezen cég összes fiókjázeiteiben és képviselőiteinél is ajánlható — az igen nagy érdeklődés — miatt ezen jegyeket minél előbb rendelni.

A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség felfüggesztése.

— (Saját tudósítónktól.) —

— május 25

A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség-nél előfordult szabálytalanságok, főleg Gligorijevics János volt hitközségi gondnok ügye-dr. Létics Györgyöt, temesvári gör. kel. szerb egyházmegyei püspököt a legerélyesebb eljárásra készítette. Dr. Létics György püspöknek erélyes eljárásának máris foganatja van, amennyiben a temesvári gör. kel. szerb egyházmegyei közigazgatási bizottság fegyelmi vizsgálatot rendelt el a helybeli gör. kel. szerb hitközség elnöke, alelnöke, választmánya és közgyűlése ellen, és a fel-

soroltakat — az egyházi választmányának virilis tagjainak kivételével — állásuktól és működésüktől felfüggesztette. Ezen határozatnak esetleg brachiummal való végrehajtásával, az ideiglenes vezetőség kinevezésével és az összes egyházi teendők átvételével pedig Bogdán Márk, egyházmegyei közigazgatási bizottsági alelnököt és dr. Putnik Sebők egyházmegyei ügyészt bizta meg a püspök.

A határozatban kimondotta továbbá a püspök Gligorijevics János gondnok felfüggesztését is. Az okozott anyagi kárnak és a vizsgálati költségeknek megtérítésére pedig ugy Gligorijevics János, valamint az elnökség, a választmány és a hitközségi tagok egyetemleg köteleztettek.

E szenzációs határozatnak indokolása kifejti, hogy ezen intézkedéseket ugy az elnökségnek, valamint a választmányának „lelkiismeretlen, gondatlansága, megbizhatlansága és képtelensége” tették elkerülhetlenné. A hitközségi közgyűlést pedig a határozat a fenti hibákban és mulasztásokban bünrészeseknek mondja, különösen pedig azért, mert a megtartott közgyűlésen Gligorijevics János gondnok ténykedését védelmébe vette. Végül a határozat kimondja, hogy csakis birtokon kívül felebezhetők.

A kiküldött vizsgáló-biztosok ma reggel Nagybecskerekre érkeztek és a délelött 8 órára egybehívott választmányi ülésben az egyházmegyei közigazgatási bizottságnak határozatát, valamint dr. Létics püspök intézkedéseit már végre is hajtották.

Színház, irodalom.

* **Az olasz operatársulat.** Az olasz operatársulat szombati és vasárnapi előadásait is az eddigi kiváló kvalitás jellemzi. Szombaton Faustot adta elő a társulat, a címszerepben Bartera tenoristával, aki igen jól töltötte be a szerepét. Az egész előadáson azonban Di Giulio a társulat basszistája uralkodott Mefisztó szerepében, aki ugy fenomenális basszus hangjával, mint pompás, kiváló magas színvonalon álló művészi játékaival elragadta a közönséget. Di Giuliot ezuttal láttuk először nagy szerepben s konstatalhatni, hogy ez a fiatal basszista különösen értékes tagja a társulatnak. Margitot Alberti adta sok bájjal s éneke, mint mindig elsőrangú volt. Valentint Belletit személyesítette szintén nagy sikerrel.

Vasárnap este a modern olasz zeneszerzők két legkiválóbbjának Maseagninak és Leonevallónak darabjait: A parasztszerep és a Bajazzokat hozta színre a társulat különösen kiváló előadásban. A parasztszerepben szerepeiben Guasco mint Turiddu, Alberti kisasszony, mint Santuzza gyönyörködtették a közönséget, mellettük pedig Alfio szerepében Belletit, Lola szerepében Govoni arattak tetszést. A Bajazzokban ismét Alberti kisasszonynak, Guasconak. Belletinek volt nagy sikerük, de a társulat többi tagjai is mind jól töltötték be a kisebb szerepeket s mindkét darab előadása összeségükben is kitűnő volt. A filharmonikusokkal kiegészített zenekar mindkét este sikerrel birkózott meg a nagystilű muzsikával. Közönség ezuttal is kevés volt. Ugylátszik, hogy az igazi művészetnek Nagybecskereken nagyon kis közönsége van.

A társulat még egy estére megkísérli, hogy a közönséggel megbirkózzék s holnap még egy előadást tart, amikor Eranit adja elő. Ennél változatosabb operai műsort már ezután aligha kap megegyeszer Nagybecskerek.

* **Polgárak Versecen.** Polgár Károly szintársulata Nagykikindán most szerdán fejezi be az ottani szini évadot. Nagykikindáról a társulat Versecre megy tiz előadásra, onnan pedig Pancsovára, ahol különös érdeklődéssel várja a közönsége a társulatot.

* **A „Zenélő Magyarország”** közismert zene-mű folyóirat ép most megjelent 358-ik füzeté ujra a legjobb s kedvelt zongora-ujdonságokat közli, mint I. Sippos Antal, „Szeralem rózsája” című hangulatos, szép dalát, Szepessy László gyönyörű szövegére. II. Franek Gábor, „Az utolsó ajándék” hatásos műdalát. III. Kusz Ferenc „Melancholia” francia népszerű boston-keringőjét, zongorára.

Elismert tény, hogy annyi zeneművet, s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló újdonságait, csak 6—8 koronáért szerezheti meg külön kiadásokban, amennyit egy füzet ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona, félévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmu füzetet s azon felül a 20 kiváló beces, 40 kor. bolti árt képviselő, zenemű újdonságot tartalmazó „Husvétii zenealbum“-ot teljesen ingyen adja féléves előfizetőinek.

Előfizetések a most folyó január—júliusi felére a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körút 22. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 25. (A „Torontál“ eredeti táv.) A képviselőházban ma még a honvédelmi tárca költségvetésének vitája folyik, amely a leghosszabbnak ígérkezik valamennyi tárca között. Ma délelőtt csak két szónok beszélt, azok közül is az egyik még délután folytatja.

Az ülést Justh Gyula elnök nyitotta meg kevés képviselő jelenlétében, a kormány azonban Zichy Aladár gróf kivételével teljes számban jelent meg.

Az ülés megnyitása után, nyomban hozzáfogtak a honvédelmi tárca költségvetésének vitájához.

Elsőnek ma Kmetty Károly szólalt föl, aki hosszasan bírálja a honvédelmi ügyeket. Mindenekelőtt állást foglal a két évi katonai szolgálattal szemben, mert az gazdaságilag káros az országra, miután a két évi szolgálat esetén több embert hívnak be katonai szolgálatra s így elveszik a munkaerőt. Sürgeti azután a honvédség fejlesztését, a honvédtüzségi iskola létesítését, a honvédtüzséget stb. Miután még több kritikai megjegyzést tesz, végül kijelenti, hogy a kormány iránti bizalomból a költségvetést elfogadja.

Utána Nagy György szólalt fel, aki még élesebben kritizált s azt mondja, hogy a költségvetést tulajdonképpen egyáltalán nem lehet elfogadni, mert magyar honvédség nincs. Fejtegette továbbá, hogy a honvédséget osztrák szellemben vezetik, amit azzal bizonyít, hogy a budavári honvéd-szobortól gondosan távol tartották a honvédeket. Két határozati javaslatot nyújt be. Az egyik szerint mondja ki a képviselőház, hogy a tisztí fizetések fölemeléséhez egyáltalán nem járul hozzá, a másik szerint ha pedig emeli, úgy ezt nemzeti engedményekhez köti.

Két óraker Nagy György beszédét félbeszakította s délután 4 óraker folytatja.

A Vörösmarthy-szobor leleplezése.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szózat hallhatatlan költőjének Vörösmarthy Mihálynak a Gizella-teren felállított szobrát tegnap délelőtt leplezték le nagy ünnepességgel. A leleplezésen a király is képviseltette magát József főherceggel, azonkívül megjelentek a kormány tagjai, a törvényhozás mindkét házában elnökei, a hatóságok fejei, az irodalmi és művészeti társaságok küldöttei, számos képviselő, főrend és nagyszámu küldöttség vidékről, továbbá rengeteg közönség, a mely ugyszólván egészen betöltötte a Gizella-teret. Az idő kissé borult volt, de ez csak kellemesebb tette az ünnepiséget. Kevéssel 11 óra előtt érkezett a szoborleleplezés színhelyére József főherceg, akit a szobor-bizottság elnöke Rákosi Jenő főrendiházi tag üdvözölt lelkes szavakkal, a melyekre a főherceg szívélyesen válaszolt. Miután a főherceg elfoglalta helyét, megadta az engedelmet az ünnepség megnyitására. Az ünnepi aktust a budapesti egyetemek énekkara vezette be a Szózat eléneklésevel, amit négy operaházi kürtös kísért. A rend-

kivüli hatású énekszám után Rákosi Jenő, a szobor-bizottság elnöke mondott ünnepi beszédet.

Rákosi Jenő, mint a szobor-bizottság elnöke nagy tetszéssel fogadott beszédében elmondja a szobor keletkezésének történetét. Meleg szavakban köszönti a király képviselőjét, József főherceget, majd a közönséget, a polgári, katonai és egyházi hatóságokat, a főrendiház és képviselőház küldöttjeit, a tudományos és irodalmi társaság képviselőit, a messziről jött lengyel ifjakat, Gyulai Pált, ki mellette volt a nagy költőnek s a Vörösmarthy-család leszármazóit, különösen Széll Kálmánét. A hallgatóság zajos éljenzése közben rámutat arra, hogy a szoborhoz az első adományt az küldte, kiről a költő énekelte, hogy a legelső magyar ember a király. Majd felsorolja azokat a ritka adományokat, mint az eperjesi koldus pénze, meg a bécsi baka lénungját, melyek mind a szobor alapját hozták létre. (A lepel lehullt a szoborról) Rákosi felhívja a közönség figyelmét, hogy a szoborra nem írtak Vörösmarthy nevével, csak ennyit:

Hazádnak rendületlenül,

mert neve a nemzet szívébe van vésvé eltörülhetetlenül.

A beszéd után dr. Bárczy István polgármester hatásos beszéd kíséretében átvette a szobrot a főváros őrizetébe, majd ezután a budapesti egyetemek énekkara rázendített a Himnuszra.

A Himnusz akkordjainak elhangzása után József főherceg megszémmelte a Kallós & Telcs szobrászok és Márkus Géza műépítész alkotta szobrot, amely Vörösmarthyt mint a Szózat költőjét örökíti meg fehér márványban. A szobor rendkívül tetszett a főhercegnek, aki teljes elismerését fejezte ki fölötté, de általában mindenkinek igen tetszett a pompás művészi alkotás, amelylyel a főváros egy gyönyörű szoborral gazdagodott.

Miután Rákosi Jenő szoborbizottsági elnök meleg szavakban köszönetet mondott József főhercegnek megjelenéséért, következett a szobor megkoszorúzása. A szoborra koszoru küldött a Vidéki Hírlap-írók Szövetsége is, amelynek nevében Szávay Gyula elnök és dr. Brájer Lajos alelnök tették le a koszorút. A koszorúzással a gyönyörű ünnepély véget ért.

Minisztertanács.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délelőtt Wekerle Sándor elnöklésével minisztertanács volt, amelyen folyó ügyeket tárgyaltak. Valószínű, hogy a tanácskozáson a tisztí fizetésekről is szó volt.

Elhunyt képviselő.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ eredeti táv.) Szluha István Paks város függetlenségi képviselője 58 éves korában meghalt. Szluha 1892. óta tagja a képviselőháznak.

Kilépés a függetlenségi pártból.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gaál Gaszton képviselő levelet intézett Kossuth Ferenchez, amelyben tudomására adja, hogy kilép a függetlenségi pártból s addig nem akar tagja lenni, míg a párt a koalícióban marad.

Coppée halála.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a tegnapelőtt elhunyt nagy francia költő, François Coppée halála országsszerte élénk részvétet kelt. Az elhunyt költőt, a ki 66 évet élt, holnap vagy holnapután temetik el nagy pompával.

Öngyilkosságok.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosi Budapest szálloda negyedik emeletéről Hornherr Zsigmond upesti ezkerész öngyilkos szándékkal leugrott s agyonzústa magát.

Kiss Miklós bölcsészhallgató Kiss Károly műgyetemi tanár fia ma revolverrel agyonlőtte magát. A fiatalembernek vizsgálja körül volt valami baja s állítólag ezért ölte meg magát.

Földrengés Nagykőrösön.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Nagykőrösről jelentik, ott a múlt éjjel meglehetősen erős földrengés volt. A földrengés szerencsére nem okozott kárt.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 25. (A nagybecskerek Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra 1908.)	22'64—
Buza (októberre 1908.)	20'24—
Rozs (októberre 1908.)	17'62—
Tengeri (júliusra)	13'20—
Tengeri (májusra)	13'14—

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerk.

GOLDBERGER A. V.

HIRDETÉSI IRODA

BUDAPEST, IV., „RÖSER BAZÁR“-BA

(KÁROLY-KÖRUT 22.)

HELYEZTETETT ÁT.

507—5.1

Közgazdaság.

„Börze“ Magyar Általános Váltóüzlet Rt. (Budapest), heti jelentése a tőzsdetorgalmáról és a pénzpiacról.

Budapest, május 21.

A pénzpiac helyzetének állandóan kedvező alakulása lényegesen barátságosabbá tette az elmúlt hét folyamán az összes tőzsdék hangulatát és különösen a budapesti értéktőzsdén a viszonyok kedvező megítéléséhez nagyban hozzájárult a javulás, amely a járadékpiacra észlelhető. Első sorban bankrészvények iránt mutatkozott érdeklődés és ezen részvények árfolyama, ha nem is rohamosan, de állandó szilárdulást mutat. Meg kell emlékeznünk e helyen a magyar jelzáloghitelbank részvényeinek lényegesebb árfolyamcsökkenéséről, ama hír következtében, hogy a francia pénzesoport a magyar agrár- és járadékbank részvényeiből csak 6000 darabot optált, míg a fennmaradó darabokra az opciót egyelőre nem gyakorolta. Ganz-gyári részvények beavatott oldalról élénk kereslet tárgyát képezték, miután hír szerint ezen gyár jól van foglalkoztatva és az újabb vasuti beruházási szükséglet fedezésénél e vállalat szintén nagyobb megrendelésekben fog előreláthatólag részesítettetni.

A legutóbbi napokban ugyan bécsi számlára eladások történtek az összes értékekben a politikai helyzet rosszabb megítélése következtében, minek folytán az üzlet ismét csendes mederbe terelődött és csak éppen ma lépett újra a jobb irányzat előtérbe, azon hirre, hogy az osztrák és magyar kormány közt a tisztí fizetések felemelése tárgyában megegyezés jött létre.

A déli vasut részvényei a mérleg kedvezőtlen megítélése folytán szintén gyengültek.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	május 14.	május 21.
4% magyar koronajáradék	93'85	93'85
magyar hitel részvény	751—	753—
magyar jelzáloghitelbank részv.	444—	433—
rimamurányi vasmű részvény	555—	559—
Ganz-féle vasöntőde részvény	2860—	3050—
déli vasut részvény	136—	135—

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1908. évi május hó 16-tól május hó 22-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozás történt:

Pierre János és neje Julianna tulajdonát képező 2008. ö. i. sz. házat megvette Ságer Nándor és Somogyi Josefín 8300 koronáért.

Berberszki Cséda tulajdonát képező 500 négyszögöl szérűskertet megvette Maximsev Sándor 660 koronáért.

Eckstein Jakab János és neje Gizella tulajdonát képező 130 négyszögöl beltelket megvette Braun Lipót és Geduldig Miksa 500 koronáért.

Ábrahám István és Teréz tulajdonát képező 6 hold szállót megvette Treisz Béla 8000 koronáért.

512. bvk. 1908. sz.

503-11

Arverési hirdetemény.

Alólirott kir. bir. végrehajtó által köz-
hírré tétetik, miszerint a tek. nagybecske-
reki kir. járásbíró 1908. évi április hó
16-ik napján kelt Sp. II. 291/3. számú
végzésével megkeresett nagybecskereki kir.
jár. bir.-nak 1908. évi április hó 16. napján
V. 682. szám alatt kelt végzése folytán dr.
Annau Ernő nagybecskereki ügyvéd által
képviselet Milityev Györgyéné szül. Kosztity
Kata nagybecskereki lakos felperes részére
Milityev Milos nagybecskereki lakosnál 150
korona s jár. iránt kielégítési végrehajtás
utján 1908. évi április hó 17-ik napján
Nagybecskereken lefoglalt, 810 koronára
becsült 5 ló, 2 kocsis lószerszámból álló
ingók Nagybecskereken alperes lakásán,
Batthyányi-utca 24. hsz. alatt, birói árve-
résen készpénzfizetése mellett leendő el-
adatása 1908. évi május hó 26-ik napjá-
nak délután 3 órájára tüzetett ki, az 1908.
évi V. 682/2. szám alatt kelt végzése alap-
ján az árverés elrendeltetvén, annak az
alap-, illetve felülfoglaltatók követelése
erejéig is, 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a
értelmében, amennyiben törvényes zálog-
jogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az
elárverezendő ingóságok vételárából a végre-
hajtató követelését megelőző kielégítéshez
jogot tartanak, de az, ha részükre a foglal-
ás korábban eszközöltetett, a végrehajtási
iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is,
ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti
viszonyon alapszik és ezen törvényes zá-
logjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben
meg van ugyan említve, azonban a köve-
telés összege ugyanott kitéve nincs, mi-
szerint az 1881: LX. t. c. 111. §-ához ké-
pest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig
alólirotthoz egy példányban írásban adják
be, avagy szóval jelentsék be annál is in-
kább, minthogy későbbben bejelentett elsőb-
ségek végrehajtató kielégítését nem gátolván,
igénylők a vételár fölőslégére fognak uta-
sítottatni.

Nagybecskereken, 1908. évi május 5.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

682. szám. 1908.

497-3.2

Hirdetemény.

Sztarcsova község képviselőtestületé-
nek VII. kgy. 4/1907. számú határozata
alapján furandó 2 (kettő) darab ártézi,
illetve mély kutnak vállalati uton leendő
kiadására az árlejtés f. évi június hó 25-ik
napjának d. e. 9 órákor Sztarcsova község-
házánál tartandó nyilvános árlejtés utján
fog kiadatni.

A részletes feltételek a hivatalos óra
alatt Sztarcsova község jegyzői irodájában
betekintethetők.

Sztarcsova, 1908. évi május hó 22-én.

Az előljáróság.

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

magyarországi osztálya.

Budapest, Váci-utca 20. az „Adriai“ biztosító-társaság házában.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000.000.— korona.

Tartalékok 4.044.516.—

Összes biztosíték 7.044.516.— korona.

Ezen az „Adriai Biztosító-Társulat“ védnöksége alatt megalakult társaság
biztosít különféle terményeket jégkár ellen

a legkedvezőbb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogad az alulírt főügynökség és ennek összes kerületi
ügynökei.Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság főügynöksége:
FRANZ J. L.

510-1.1

ELSŐRENDÜ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ha szép és jó cipőt akar,
akkor csakis az egyedül nálam kapható
debreceni cipőket vegyen,mely minden más gyárt-
mányt felülmul.Ugyiszintén
amerikai cipő-külön-
legességek
raktára.

363-50.19

202. szám. 1908.

Dolác község előljáróságától.

Arlejtési hirdetemény.

Dolác község képviselőtestülete az
iskolatelken melléképületek építését és a
közlegelőn sertésusztató készíttetését ha-
tározván, ezek összmunkálatainak vállalatára
1908. évi június hó 14-én d. e. 10 órákor
Dolác község házában tartandó zárt ajánlati
versenyfolyamatot hirdettek.

Az 5% bánatpénzzel ellátott zárt aján-
latok a kitűzött nap reggeli 9 óráig adhatók
be s később, avagy távirati uton beérkezett
ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Elő-
irányított összeg 3994 kor. 04 fillér.

A terv, a költségvetés és feltételek a
hivatalos órák alatt a község jegyzői iro-
dájában megtekinthetők.

Dolác, 1908. évi május hó 18-án.

503-3.1

Az előljáróság.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasúti állomás, posta, távirat és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15—szept. 15.

Speciális gyógyfürdő szivbetegek részére,
női bajknál, hólyag és vesebajknál, kö- és fűvénnyeteg-
ségek, a légutak, az emésztő- és kiválasztó-szervek
hurutos bántalmánál. Sáp-kór, vérszegénység, görvél- és
angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült
bajainál. Radioaktív szén-savas és szén-savas vasas
orrások. Prospectust kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSAG.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

≡ SZÉN-SAV-MŰVEK ≡kártyán kívül szállítanak, azonnal, bármily mennyiségű természetes vegyileg tisztább folyékony szén-savat
a világhírű buziasfürdői szén-savforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szén-savval.

M megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Bürgönyölm MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 13. sz.

(463-153-60)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

Arverési hirdetemény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Nagy-
becskereki Tiszai Árm. Társulat védőtöltésén
termelt fű, valamint a védőtöltés egyes ör-
házainál raktározott és a társulati füzesek-
ből a tél folyamán termelt tűzifa-anyag,
nemkülönb a védőtöltés mentén fekvő
őreg rözse-kazalok, fatörzsek és tuskók f.
évi május hó 27. és 28-án nyilvános árve-
résen kisebb részletekben el fog adatni.

Az árverés f. évi május hó 27-én reggel
8 órákor Bakatónál kezdődik és az nap a
tiszai vonalon az 5. régi őrházig (30 klmig)
folytatódik; a következő napon pedig az
árverés reggel 8 órákor ugyancsak a tár-
sulat 5. régi őrházánál kezdődik és a bégai
védvonal 7. sz. őrházánál (46 klm.) be-
fejeztetik.

Nagybecskerek, 1908. évi május 23.
Társ. igazgatóság.**Ház eladás.**A Torontálvármegyei Központi Hitel-
szövetkezettulajdonát képező, a Gimná-
zium-utcában fekvő ugyneve-
zett Maugsch-féle ház ked-
vező feltételek mellett eladó.Venni szándékozók a nevezett
szövetkezetnél nyerhetnek
értesítést.

286-17.16

WEITERSCHAN JAKAB.

Főüzlet Hunyadi-utca,

fiók-üzlet Német- és Aradaci-utca sarkán

Ajánl gazdagon felszerelt anyag- és fűszerárú
oltkeik kívüla tavaszi vetéshez friss magféléket, egymint:
lucerna, angol fokfű, valódi oberdorfi répa-
magot, mindenféle főzelék- és virágmagot
a legjobb kelési minőségben.

= Raffia, kékkő a legjobb minőségben. =

Föld- és facadfesték, lakk, bronz, olaj- és
olajlakk-festék, emallak, brunolin.

Kőműves- és festőecsetek.

Állandó raktár cement, portland, mész, ház-
tetőlemez, kátrány, kárbol-neum, kocsli-
kenőcs és gépolajban.

Saját termésű

bor és törköly-pálinka.

Ásványvizek nagy raktára.

= Friss töltés! =

143-52.18